
Over de **complexiteit** van
armoedebestrijding en de unieke
oplossingen aangedragen
door de massa.

Ontwikkelings- samenwerking 2.0

Een uitnodiging.

1%academy
Anna Chojnacka & Bart Lacroix

De aarde is plat. De wereld een groot dorp. Steeds meer **mensen** die duizenden kilometers uit elkaar wonen, zijn met elkaar in gesprek. Mensen die elkaar nog nooit gezien hebben, **schrijven samen** encyclopedieën, tekenen samen Japanse strips, brengen samen het heelal in kaart en ontwikkelen samen nieuwe software. Internet heeft de traditioneel dominante structuur waarbij er één zender is en vele ontvangers doorbroken. Op internet is iedereen ontvanger en zender tegelijk. Internet is geen massamedium, het is het medium van de massa. Iedereen kan online een eigen unieke wereld creëren; zo complex als de wereld is, zo complex is de mens zelf. De grap is, hoe ontzettend bizar je hobby ook is, er is altijd wel een gelijkgestemde op internet te vinden die je passie voor die zeldzame goudvissen deelt!

Massive collaboration, zelforganisatie, open source marketing, collectieve intelligentie en crowdsourcing, het zijn allemaal trends die WEB 2.0 kenmerken en **waarbij de mens centraal** staat in het proces en zijn eigen wereld creëert. Het zijn ook kenmerken die steeds meer bepalend worden voor de "echte" wereld. Voetbalclubs worden letterlijk door de fans overgenomen (myfootballclub.co.uk). Onbekenden organiseren samen festivals (tenetsmutual.com), zetten bierbrouwerijen op (beerbankrol.com) en worden aandeelhouders van hun favoriete muziekbands waardoor deze de studio in kunnen en niet afhankelijk zijn van de smaak van één enkele platenmaatschappij (sellaband.com).

Het zijn voorbeelden van samenwerking die nog een stap verder gaan dan het gezamenlijk creëren van een online project zoals Wikipedia, hoe indrukwekkend dat ook mag zijn. Het gaat om processen waarbij de deelnemers **eigenaar worden** van het proces, in plaats van dat het geheel volledig van bovenaf wordt aangestuurd.

Dus. Als we gezamenlijk een encyclopedie kunnen schrijven, waarom zouden we dan ook niet gezamenlijk **de armoede oplossen?**

Is het **oplossen van armoede** dan niet **heel erg complex?**

Dat is waar. Veel complexer krijg je het niet. Stabiliteit met welvaart schijnt geen natuurlijke toestand voor de mens te zijn. De helft van de mensheid leeft van minder dan één dollar per dag; een miljard mensen heeft geen toegang tot schoon drinkwater. **Er zijn veel conflicten in de wereld; veel onderdrukking, geweld en andere ellende.** De leefomstandigheden van al deze mensen zodanig verbeteren zodat ze in staat worden gesteld om in eigen levensonderhoud en dat van hun familie te voorzien en in een schone en veilige omgeving te kunnen wonen; het lijkt een onbegonnen zaak.

Het is dan ook niet mogelijk om met één Groot Plan de economie in ontwikkelingslanden te verbeteren, de politieke situatie stabiliseren, het onderwijs niveau drastisch te verbeteren, gezondheidssector op te bouwen, voedselveiligheid te garanderen, klimaatverandering tegen te gaan... **Tegen de tijd dat het Plan bedacht is, laat staan uitgevoerd, is de wereld alweer veranderd.**

Bij **ontwikkelingssamenwerking 2.0** draait het dan ook **niet** om het **Plan**. **Het gaat om de Mens.**

Mensen zijn mensen, ongeacht waar ze zijn. Gesprekken tussen mensen zijn in principe altijd mogelijk. Gesprekken tussen instanties en mensen zijn vaak onmogelijk. Instanties praten dan ook liever met zichzelf en met andere instanties.

Mensen begrijpen de taal niet die instanties spreken; Instanties vergeten vaak de mens. In de commerciële wereld begint het besef langzaam door te dringen dat klanten veel meer informatie hebben dan enige organisatie mogelijkwijs kan bevatten of verwerken, laat staan intern of naar buiten toe kan communiceren.

Mensen praten liever met andere mensen dan met instanties. Als we voor het oplossen van een probleem een instantie moeten bellen, worden we zenuwachtig. Samenwerking ontstaat pas als we een mens te spreken hebben gekregen, met een voor- en achternaam, die we de volgende keer rechtstreeks kunnen bellen, mailen of spreken. Dan pas ontstaat er vertrouwen en waar vertrouwen is, is er samenwerking. En zo gek is het niet, want zo werkt de mens.

Zo werkt het ook binnen ontwikkelingssamenwerking!

Dat wil zeggen, **zo zou het moeten werken** binnen de ontwikkelingssamenwerking. **Vertrouwen is het uitgangspunt.** Vertrouwen binnen Ontwikkelingssamenwerking 2.0 is mogelijk omdat je door de nieuwe communicatie technologie in staat wordt gesteld om één op één gesprekken te voeren met iemand aan de andere kant van de wereld. Je weet met wie je praat. Bijvoorbeeld met **Kees** die een ontwikkelingsproject heeft opgezet in Ghana. Je kunt ook makkelijk in aanraking komen met andere mensen die Kees kennen zodat je met een gerust hart je steun aan Kees kan aanbieden. Je kan ook vrienden aan Kees voorstellen die Kees kunnen helpen bij het uitvoeren van zijn project. Je kunt zien welke andere projecten Kees succesvol heeft uitgevoerd. Je kunt zien wat er is misgegaan en waarom. En je kunt zien wat er goed is gegaan. En waarom.

Kees is ook zelf echt verantwoordelijk voor het project. **Individuele verantwoordelijkheid** staat centraal binnen de Ontwikkelingssamenwerking 2.0. Gaat er iets mis dan is er geen instantie om achter schuilen. Je moet laten zien **wie** je bent, **wat** je doet en **waarom** je het doet. Hier worden veel mensen zenuwachtig van.

Degenen die er niet zenuwachtig van worden zijn
degenen die **het verschil** gaan **maken.**

Er is binnen Ontwikkelingssamenwerking geen leider in de traditionele zin van het woord. **De leider, dat ben jij.** **Jouw gedrag** is bepalend voor de uitkomst van het proces. Dat komt doordat dat jij als mens centraal staat binnen de Ontwikkelingssamenwerking 2.0.

Het gedrag van jou en andere mensen laat dan ook zien hoe waardevol het project van Kees is. Wat zeggen anderen erover? Zijn ze overwegend positief? En, het meest veelzeggende: zetten ze veel van hun tijd, expertise en inkomen in voor Kees?

Ja?

Dan zal het hoogst waarschijnlijk een goed project zijn. Twee mensen weten meer dan één. En **veel mensen samen weten weer meer dan één, twee of drie** mensen, zelfs als die twee of drie mensen experts zijn. Dit heet **Collectieve Intelligentie**. Op het moment dat een groep mensen gezamenlijk een project moeten aanwijzen dat de meeste kans van slagen heeft, of het meeste effect zal hebben, hebben ze het vaak goed.

Er zullen binnen die groep altijd uitschieters zijn, mensen die extreem negatief zijn (een concurrent van Kees) en extreem positief (de moeder van Kees). Het gemiddelde van de meningen van de gebruikers geeft echter een verrassend betrouwbaar beeld van de werkelijkheid of een correcte voorspelling van de toekomst. Althans, indien er genoeg mensen meedoen met dit proces. Dit soort mechanismen treedt in werking bij online gemeenschappen als ze een bepaald punt bereiken. The tipping point. We noemen dit de **kritieke massa**.

Met het bereiken van de kritieke massa biedt Ontwikkelingssamenwerking 2.0 nog een ander, **revolutionair voordeel** op. Door wereldwijd de bij mensen aanwezige energie, passie, middelen, ervaring en kennis op een slimme manier aan elkaar te koppelen ontstaat een structuur waarbij op wereldschaal aan één op één ontwikkelingssamenwerking kan worden gewerkt. Waar er vroeger een paar mensen bij elkaar gingen zitten, met hun eigen kennis een oplossing gingen aanbieden voor iets wat zij als probleem zagen, komen nu honderden, duizenden mensen bij elkaar die allemaal stukjes informatie online plaatsen, hun specifieke kennis delen, specifieke vragen stellen, concrete expertise aanbieden en oplossingen aandragen.

Wat je ermee creëert, is een **levend, oplossing-genererend-beest** dat zeer flexibel is, snel reageert en oneindig veel niche oplossingen kan aanbieden voor situaties die door de kleine omvang en **unieke karakter** nu nog vaak buiten de scope van de mainstream oplossingen vallen van de ontwikkelingssamenwerking.

Er zijn veel unieke, specifieke situaties die niet door de gangbare groot-schalige oplossingen geholpen zijn. Je moet eigenlijk stellen dat alle situaties uniek zijn en een kleinschalige omvang hebben; omdat mensen onderling situaties en problemen heel anders ervaren en een eigen voorkeur hebben voor de manier waarop ze hun levensomstandigheden willen verbeteren.

Het zijn geen tijden voor één Groot Plan. **Dit zijn de tijden** waarin de mensen zelf in staat worden gesteld hun eigen specifieke situatie op hun eigen manier te verbeteren.

Ontwikkeling is niet lineair. Alles verandert, de mens verandert. De situatie in ontwikkelingslanden worden nu beschreven aan de hand van politieke modellen, geografische modellen, economische modellen, sociologische modellen, klimatologische modellen...

Geen van deze modellen geeft een 100% getrouw beeld van de werkelijkheid weer. Geen enkel plan is gebaseerd op 100% betrouwbare informatie, zeker niet in ontwikkelingslanden, en heeft daarom ook geen grote kans van slagen.

Wat dan?

Laten we **investeren in structuren** die de mensen weer met elkaar laten praten. Naar elkaar laten **luisteren**. Waar kan ik Kees bij helpen? Wat gebeurt er al? Waar zijn er middelen beschikbaar? Expertise? Welke mensen zijn er fysiek aanwezig in de buurt? Wie heeft project al eens eerder uitgevoerd? Wat vinden we van het idee en wat vinden we van de uitvoerder?

Deze structuren moeten solide zijn en goed functioneren. Simpel.

Alle kennis en informatie over de aanwezige middelen moet direct **beschikbaar** zijn. **Voor iedereen**. Geen tussenpartij. En belangrijk, de mensen in de ontwikkelingslanden moeten kunnen deelnemen aan dit gesprek.

Steeds meer mensen in ontwikkelingslanden hebben toegang tot computers, internet, mobiele telefoons, televisie of in ieder geval de traditionele radio. Vooral de mobiele telefoon biedt veel kansen voor mensen in ontwikkelingslanden. In sommige Afrikaanse landen hebben al meer mensen een **mobiele telefoon** dan een bankrekening. Als mensen zelf geen mobiele telefoon hebben dan kennen ze in ieder geval altijd wel iemand die wel een mobiele telefoon heeft. Al deze middelen stellen de mensen in ontwikkelingslanden voor het eerst in de geschiedenis in staat om zelf ook deel te nemen aan het gesprek dat over hun gaat.

Dus de persoon in een ontwikkelingsland kan met zoiets simpels als een mobiele telefoon ondersteuning krijgen bij het opzetten van zijn bedrijf. Met behulp van internet kan hij zelf een geschikte expert kiezen die hem wil helpen bij het schrijven van het bedrijfsplan, met zijn mobiele telefoon maakt hij een filmpje van de werkplaats die te koop staat. Zijn Businessplan kan hij online presenteren aan investeerders waar ook ter wereld. En per kan hij de marktprijzen checken in de omliggende steden.

Anderen die ook graag een bedrijf willen opzetten in de regio kunnen het volgen en ervan leren. Iedereen is eigenaar van dit systeem. Degene die iets vraagt. Degene die iets aanbiedt. Iedereen is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage. Iedereen kijkt mee. Denkt mee. Praat mee.

De controle binnen zo'n systeem is groot. De wereld is klein en vele ogen kijken mee. Mensen willen weten wat er met hun geld en met hun inspanningen gebeurt. De tijd van de donateur die blindelings een organisatie vertrouwt, is voorbij. De tijd van de **betrokken** mens die **"show me"** en **"involve me"** roept, is angebroken.

Wat gebeurt er als de middelen voor het project van Kees bij elkaar zijn gebracht? Als de bouw van "zijn" school is afgerond? Loopt het allemaal op tijd? Zijn er genoeg leraren gevonden? Wat vinden de leerlingen ervan? Plaatsen zij goede reacties online? Wat vinden andere gebruikers van het systeem van de school, die er toevallig in de buurt waren?

Konden zij met zijn allen geen gebreken in het project ontdekken?

Nee?

Dan is Kees misschien wel iemand die meer van dergelijke projecten succesvol kan uitvoeren...

Kees. Of Mahatma in India. Of Rita in Brazilië. Of Samira in Kenia. **Of misschien jij wel.**

Het is de tijd van ons mensen die samen iets willen creëren. Niet een Groot Idee of een Groot Plan volgen maar onze **eigen werelden scheppen.**

Niet een oplossing van weinigen die bedoeld is voor velen, maar één op één ontwikkelings-samenwerking. Een gesprek dat je kan beginnen, volgen, voeren.

Wij zijn de **eerste generatie** die de technologie in handen heeft die ons in staat stelt om dit gesprek te voeren. Wij nodigen je uit dit **historisch momentum** met ons te pakken.

En de eerste structuren zijn aan het ontstaan. Bij **Kiva.org** kun je rechtstreeks iemand een microkrediet lening geven, bij **MyC4.com** kun je iemand een lening geven om een bedrijf te starten of uit te breiden, bij de **1procentclub.nl** kun je 1% van je inkomen, tijd en kennis bijdragen aan de uitvoering van een ontwikkelingsproject opgezet door bijvoorbeeld Kees.

Deze structuren kunnen altijd beter, toegang tot de middelen en informatie kan altijd scherper, simpeler, sneller. En als de structuren eenmaal staan is het aan de gebruiker om de standaard steeds hoger te zetten.

Aan jou dus....doe je mee?

Ontwikkelingssamenwerking 1.0

Ontwikkelingssamenwerking 2.0

Aanbodgestuurd

Vraaggestuurd

Planners

Searchers

Instituties

Mensen

Top Down

Bottom up

1 op veel

Veel op veel

Hulp

Samenwerking

Slachtoffer

Eigen verantwoordelijkheid

Programma's

Massive collaboration

Gestructureerd

Ongestructureerd

Verantwoording

Open Source

Grootschalig

Kleinschalig

Controle

Vertrouwen

Ontwikkelingssamenwerking 2.0 is deels geïnspireerd door de volgende boeken:

Andersen, C. - The Long Tail, How endless choice is creating unlimited demand, 2006

Berners-Lee T. - De wereld van het WWW, 1999

Easterly, W. - The White man's burden, Why the West's Efforts to Aid the Rest Have Done So Much Ill and So Little Good, 2007

Gladwell, M. - Blink; The power of thinking without thinking, 2005

Friedman, T. - De aarde is plat, 2007

Klein, N - No logo, 2001

Locke Christopher - Gonzo marketing, 2002

Surowiecki J. - The Wisdom of the Crowds, Why the Many Are Smarter than the Few and How Collective Wisdom Shapes Business, Economies, Societies and Nations, 2004

Schulpen, L. - Africa for Beginners, 2007

Tapscot, D. Williams, A.D. - Wikinomics, How Mass Collaboration Changes everything, 2007

Vossen, M. - Eerste Hulp bij ontwikkelingsamenwerking, 2008

Yunus M. - Bankier voor de armen, 2007

Over de 1%ACADEMY: De 1%ACADEMY is een onderdeel van de 1%CLUB dat zich bezig houdt met onderzoek, innovatie en kennisontwikkeling en -deling op het gebied van ontwikkelingssamenwerking 2.0.

Anna Chojnacka (29) is gespecialiseerd in het toepassen van WEB 2.0 voor het vergroten van participatie, democratie en empowerment van achtergestelde groepen wereldwijd. Ze was onder andere de Nederlandse jongerenvertegenwoordiger naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 2003, adviseur/onderzoeker voor de gemeente Amsterdam en campagneleider bij Fair Trade Original. Ze heeft Internationale Betrekkingen, Economie en Internationale Ontwikkelingsstudies van de UvA gestudeerd. Daarnaast is Anna lid van de Worldconnectors denktank.

Bart Lacroix (33) is gespecialiseerd in WEB 2.0 en de bedenker van "open source markering". Hij werkte als marketing manager voor Africa Interactive en als projectmanager voor Butterfly Works. Hij werkte voor VSO twee en een half jaar in Tanzania als Business Advisor waar hij verschillende ontwikkelingsprojecten heeft opgezet en begeleid. Hij is Directeur van WorksVoices BV gespecialiseerd in sociale kennismanagement oplossingen voor organisaties. Hij studeerde Internationale Marketing en Beleids- en Organisatie Wetenschappen aan de Universiteit van Tilburg.

Anna en Bart runnen samen eveneens OutBox Consultancy, gespecialiseerd in beleidsvorming, strategieontwikkeling en dienstverlening m.b.t. WEB 2.0 toepassingen in de context van Internationale Samenwerking.

Voor meer informatie neem contact op met : Anna@1procentclub.nl of Bart@1procentclub.nl